

**СМІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____ Давиденко І.В.
“ ____ ” _____ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності _____ 241 «Готельно-ресторанна справа» _____

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування _____ Управління готельним та
ресторанним бізнесом _____ (назва магістерської програми)

на тему: **«ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ГОТЕЛЬНОГО
БІЗНЕСУ»**

Виконавець

студент факультету міжнародної економіки

Білокінь Наталя Віталіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н. доцент _____

(науковий ступінь, вчене звання)

Шикіна Ольга Володимирівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу Білокінь Наталії Віталіївни

«Дослідження процесу глобалізації готельного бізнесу»

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 241

«Готельно-ресторанна справа»

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Об'єкт дослідження – процес дослідження глобалізації готельного бізнесу на прикладі готельної мережі «Premier».

У роботі розглянуто: поняття та особливості процесу глобалізації на міжнародному туристичному ринку, а також виявлено основні тенденції розвитку міжнародного готельного бізнесу, що впливають на розвиток готельного господарства у окремих країнах.

Надано оцінку середовища готельного господарства Європи та проведено аналіз стану міжнародних готельних мереж в Україні. Запропоновано концептуальне наповнення моделі розвитку готельного бізнесу України. Надані інноваційні рішення для активізації розвитку готельного бізнесу України в умовах глобалізації на прикладі мережі «Premier».

Ключові слова: готельна мережа, глобалізація, міжнародні готельні оператори, інновації у готельній сфері, готельна мережа «Premier»

ANNOTATION

Bilokin Natalia Vitaliivna "The study of the process of globalization of the hotel business",
qualifying work for Master degree in specialty 241 "Hotel and restaurant business"

Odessa National Economic University

Odessa, 2019

Qualifying work consists of three chapters. The object of research is the process of researching the globalization of the hotel business by the example of the Premier hotel chain.

The work considers the concepts and features of the process of globalization in the international tourism market, as well as identifies the main trends in the development of international hotel business that affect the development of the hotel industry in individual countries.

An assessment of the European hotel environment and an analysis of the state of international hotel chains in Ukraine were made. The conceptual filling of the model of development of hotel business of Ukraine is offered. Innovative solutions have been provided to intensify the development of the hotel business of Ukraine in the context of globalization on the example of the Premier network.

Key words: hotel chain, globalization, international hotel operators, innovations in the hotel sector, "Premier" hotel chain

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи процесу глобалізації	7
1.1. Поняття та особливості процесу глобалізації на міжнародному туристичному ринку	7
1.2. Основні тенденції розвитку міжнародного готельного бізнесу.....	15
1.3. Динаміка розвитку міжнародної готельної індустрії на прикладі готельних мереж	20
РОЗДІЛ 2. Дослідження розвитку та функціонування готельних мереж Європи	32
2.1. Розвиток готельного ринку Європи	32
2.2. Моніторинг готельних брендів Європи	46
2.3. Сучасний стан міжнародних готельних мереж в Україні.....	59
РОЗДІЛ 3. Реалізація моделі розвитку готельного бізнесу України в умовах глобалізації	68
3.1. Оцінка конкурентоспроможності національних готельних мереж України на прикладі готельної мережі «Premier».....	68
3.2. Інноваційні рішення для активізації розвитку готельного бізнесу України в умовах глобалізації на прикладі мережі «Premier»	81
3.3. Економічне обґрунтування пропозицій з удосконалення функціонування мережі	89
ВИСНОВКИ	97
Список використаних джерел	99

ВСТУП

В сучасному світі невід’ємною частиною розвитку міжнародного туризму є готельна індустрія. Щорічне зростання кількості подорожуючих у світі сприяло постійній зміні та інновації сфери туризму та обслуговування, що зумовлені процесами глобалізації та інтернаціоналізації.

Готельна індустрія зарекомендувала себе однією з найдинамічніше розвинутих галузей у світі. Зростання попиту та постійна зміна побажань споживачів допомагають розвиватися готельному бізнесу в різних проявах та напрямках. Головним результатом глобалізаційних процесів стала поява готельних мереж, що об’єднали в собі відповідність до міжнародних стандартів та інноваційних процесів. Готельна мережа являє собою групу готелів (два і більше), маючих спільне керівництво, єдину концепцію просування продукту та торговий бренд.

Дослідженнями розвитку міжнародної готельної індустрії, питаннями статистичної аналітики, сучасного стану та тенденціями розвитку ринку готельних послуг Європейського регіону займались Менькова Є. С. [37], Михайличенко К. І. [37], Посхов І. [40], Шевченко Є. І. [37], Щетиніна К. І. [62], Шикіна О.В. [50-61] та інші.

Мета написання кваліфікаційної роботи – розгляд конкурентоспроможності національних готельних мереж України і розробка шляхів удосконалення їх роботи на прикладі готельної мережі «Premier».

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність вирішення таких завдань:

- визначити поняття та особливості процесу глобалізації на міжнародному туристичному ринку;
- виявити основні тенденції розвитку міжнародного готельного бізнесу;
- розглянути динаміку розвитку міжнародної готельної індустрії на прикладі готельних мереж;

- розглянути розвиток готельного ринку Європи;
- провести моніторинг готельних брендів Європи;
- визначити сучасний стан міжнародних готельних мереж в Україні;
- надати оцінку конкурентоспроможності національних готельних мереж України;
- навести інноваційні рішення для активізації розвитку готельного бізнесу України в умовах глобалізації на прикладі мережі «Premier»;
- надати економічне обґрунтування пропозицій з удосконалення функціонування мережі.

Об'єкт дослідження – процес дослідження глобалізації готельного бізнесу на прикладі готельної мережі «Premier».

Предмет дослідження – науково-практичні питання активізації розвитку та удосконалення функціонування готельної мережі «Premier».

Методика дослідження роботи є діалектичний метод дослідження явищ та процесів у їхньому взаємозв'язку і розвитку. Для досягнення мети та розв'язання визначених завдань кваліфікаційної роботи використано такі загальнонаукові методи: абстрактно-логічний (для узагальнення теоретичних положень, визначення сутності економічних понять, формування висновків); системний аналіз (для аналізу конкурентоспроможності національних готельних мереж України); графічний (для наочного представлення статистичних даних); табличний та групування (при аналізі розвитку готельного ринку та моніторингу готельних брендів Європи); конструктивний та експериментальний (оцінка результатів запропонованих заходів удосконалення функціонування готельної мережі «Premier».

Інформаційна база дослідження. Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять наукові праці з названої проблеми вітчизняних та зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні акти України, методики Всесвітньої туристичної організації, інструктивні матеріали, що регламентують

діяльність суб'єктів господарювання, довідково-інформаційні видання, електронний ресурс «Statista», дані бухгалтерської, статистичної та внутрішньогосподарської звітності готельних підприємств.

Не зважаючи на наявність публікацій, присвячених глобалізації готельного господарства та його тенденціям, досить мало уваги приділено інноваційним рішенням для активізації розвитку готельного бізнесу України в умовах глобалізації на прикладі конкретних мереж.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання результатів дослідження для удосконалення діяльності підприємств готельного господарства та підвищення іміджу готельних підприємств.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (79 найменування). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 107 сторінки комп'ютерного тексту. Основний зміст викладено на 98 сторінках. Робота містить 36 таблиць, 11 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано:

- Білокінь Н.В. Поняття та проблеми якості надання готельних послуг / Н.В. Білокінь // Розвиток сталого туризму: виклики і можливості для туристичного та готельно-ресторанного бізнесу: матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2017 року). – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 500 с. – С. 66-69.
- Білокінь Н.В. Вплив готельних ланцюгів на сучасну індустрію гостинності / Н.В. Білокінь // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2018 р.) /

Одеський національний економічний університет. – Одеса: ОНЕУ, 2018. – 678 с. С. 87-89.

- Білокінь Н.В. Сучасний стан міжнародних готельних мереж в Україні / Н.В. Білокінь // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 15 квітня 2020 р.) / Одеський національний економічний університет. – Одеса: ОНЕУ, 2020. (прийнято до друку у збірнику тез).

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволяє зробити наступні висновки.

1. Визначено сутність та проаналізовано різноманітні погляди та підходи до визначення дефініції «глобалізація». Зазначено виникнення різноманітних течій, що вивчають процеси глобалізації. Розглянуто особливості процесу глобалізації як на вітчизняному, так і на міжнародному туристичному ринку. Сформовані основні переваги глобалізації: широкі можливості для освоєння нових технологій; інтернаціоналізація; створення додаткових робочих місць; збагачення народів світу; утворення міжнародних формувань. Підкреслено нерозривність туризму з процесами глобалізації, проаналізовано характерні ознаки процесів глобалізації в туристичній сфері, їх вплив.

2. Виявлено основні тенденції розвитку міжнародного готельного бізнесу, визначено головну тенденцію пов'язану з процесами глобалізації в готельному господарстві – створення готельних мереж. Розглянуто 8 етапів розвитку готельної індустрії, охарактеризовані основні події, що вплинули на появу та становлення сучасних форм співробітництва в готельному господарстві: контрактного управління та франчайзингу.

3. Розглянута динаміка розвитку міжнародної готельної індустрії на прикладі готельних мереж. Порівняно рейтинг 10 найбільших міжнародних готельних мереж за кількістю готелів, за номерним фондом, в період з 2014-2017 рр. Охарактеризовано найвідоміші готельні мережі в світі, надано інформацію щодо їх створення, склад та кількість готелів, розповсюдженість по світу, кількості готелів в прямому управлінні та по франшизі у 2017 році.

4. Охарактеризовано розвиток готельного ринку Європи. Проаналізовано сучасний стан готельного ринку в умовах глобалізації.

5. Надано моніторинг готельних брендів Європи. Охарактеризовано готельні мережі та їх бренди.

6. Визначено сучасний стан міжнародних готельних мереж в Україні. Розглянуто динаміку розвитку індустрії гостинності на вітчизняному ринку, охарактеризовано лідерів готельного ринку: кількість готелів, їх місцезнаходження, характеристика та склад номерного фонду.

7. Надано оцінку конкурентоспроможності національних готельних мереж України. Охарактеризовано умови конкуренції на вітчизняному ринку та надано порівняльну характеристику готелів.

8. Наведено інноваційне рішення для активізації розвитку готельного бізнесу України в умовах глобалізації на прикладі мережі «Premier» – вихід на міжнародний ринок за допомогою франчайзингу. Підкреслено стан підприємства та надано порівняльну характеристику контрактного управління та франчайзингу на вітчизняному ринку. Розглянуто переваги та недоліки франчайзингу готельної мережі на інтернаціональному ринку. Зроблено висновки про створення окремого відділу з міжнародного франчайзингу.

9. Надано економічне обґрунтування пропозиції з удосконалення функціонування мережі. Розглянуто впровадження нового відділу міжнародних франчайзингових відносин на готельному підприємстві та розраховано його економічну доцільність та ефективність на підприємстві. Доведено ефективність проекту по впровадженню окремого відділу міжнародного франчайзингу, так як при первісному вкладанні коштів в розмірі 856,8 тис. грн. чистий приведений дохід становитиме 445,1 тис. грн., а термін окупності становитиме 4 роки.

Варто звернути увагу на впровадження інноваційних технологій в готельній мережі та спеціальних ноу-хау для окремих брендів «Premier» з метою виділення готельних підприємств та отримання конкурентних переваг.

Список літератури:

- 1 Амеліна І. В., Попова Т. Л., Владимиров С. В. Міжнародні економічні відносини. Київ : Центр учбової літ., 2013. 256 с.
- 2 Басюк О. В. Аналіз світового досвіду функціонування готельних ланцюгів [Електронний режим] / О. В. Басюк // Глобальні та національні проблеми економіки. Наукове електронне фахове видання Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського. – Миколаїв, 2015. – Вип. 5. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-5-2015>
- 3 Безуглий І.В. Інноваційна основа формування національних готельних мереж України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 22. URL: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/27.pdf>.
- 4 Безуглий І.В. Методичні основи розробки типології готельних мереж / І. В. Безуглий, К.Ю. Сіренко // Приазовський економічний вісник. – Запоріжжя, 2018. – Вип. №3 (08). – С. 14-20.
- 5 Білан М.О. Готельні ланцюги: стан і перспективи розвитку [Електронний ресурс] / М.О. Білан // Всё о туризме. Туристическая библиотека. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/bilan.htm
- 6 Білокінь Н.В. Вплив готельних ланцюгів на сучасну індустрію гостинності / Н.В. Білокінь // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2018 р.) / Одеський національний економічний університет. – Одеса: ОНЕУ, 2018. – 678 с. С. 87-89.
- 7 Білокінь Н.В. Поняття та проблеми якості надання готельних послуг / Н. В. Білокінь // Розвиток сталого туризму: виклики і можливості для туристичного та готельно-ресторанного бізнесу: матеріали круглого столу

- та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2017 року). – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 500 с. – С. 66-69.
- 8 Бунтова Н.В. Перспективи інтеграції України в міжнародний ринок готельних послуг. Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. 2016. Т. 21. Вип. 4 (46). С. 16–19.
  - 9 Буряк Т.В. Готельні мережі: еволюція та становлення. Бізнес Інформ. 2014. № 8. С. 179–183.
  - 10 Волков Ю. Ф. Введение в гостиничный и туристический бизнес. – Ростов: Феникс, 2004. – 352 с.
  - 11 Галасюк К. А. Готельні ланцюги в сучасній індустрії гостинності / К. А. Галасюк // Науковий вісник. Одеський національний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. - Одеса: ОДЕУ, 2012. - №21(173). - С.127-135.
  - 12 Галасюк С. С. Організаційно-економічні засади функціонування малих готелів: монографія / С. С. Галасюк, О. В. Шикіна. – Одеса : Атлант, 2015. – 279 с.
  - 13 Галасюк С. С. Формування мережі малих готелів у контексті впровадження організаційних інновацій / С. С. Галасюк, О. В. Гусєва, К. А. Галасюк // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 45-річчю факультету міжнародної економіки «Актуальні проблеми розвитку економіки в контексті глобальних викликів» (19-20 вересня 2012 р.). – Одеса: Атлант, 2013. – С. 257-259.
  - 14 Герасименко В. Г. Ключові індикатори розвитку підприємств готельного господарства в Одеській області / В. Г. Герасименко // Приазовський економічний вісник. – Запоріжжя, 2017. – Вип. №2 (02). – С. 42-46.
  - 15 Герасименко В. Г. Ліцензування туристичної діяльності в Україні у контексті міжнародного досвіду / В. Г. Герасименко, С. С. Галасюк //

- Журнал європейської економіки : науковий журнал. Том 10 (№ 4). – Тернопіль : ТНЕУ, 2011. – С. 402-414.
- 16 Герасименко В. Г. Тенденції розвитку мирового туристического рынка / В. Г. Герасименко, С. С. Галасюк // Науковий вісник ОДЕУ. Вип. 12 (46). – Одеса: ОДЕУ, 2007.
  - 17 Герасименко В. Г. Управління національним туризмом у контексті міжнародного досвіду / В. Г. Герасименко, С. С. Галасюк // Вісник ДІТБ: зб. наук. праць. Вип. 12. – Донецьк: Донец. ін-т тур. бізнесу, 2008.
  - 18 Гончаренко Я. Е. Кластер туристско-рекреационных услуг, как модель эффективной организации отрасли для одесского региона / Я. Е. Гончаренко // Уральский научный вестник. – Уральск.: Уралнаучкнига, 2014. – № 45(124). – С. 57-65.
  - 19 Гончаренко Я. Є. Обґрунтування концепції моделювання розвитку регіонального туристсько-рекреаційного комплексу / Я. Є. Гончаренко // Приднепровский научный вестник. – Днепропетровск : Наука и образование, 2014. – Вып. 7 (154). – С. 25-36.
  - 20 Гончаренко Я. Є. Тенденції розвитку готельної індустрії Італії / Я. Є. Гончаренко, О. В. Шикіна // Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України : матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 31 травня-1 червня). – Одеса: ОНПУ, 2018.– С. 202-205.
  - 21 Горіна Г. Міжнародні готельні мережі: стратегії розвитку в умовах глобалізації: дис. канд. екон. наук : 08.00.02 / Ганна Олександрівна Горіна; Донец. нац. унт економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. - Донецьк, 2011.
  - 22 Горіна Г. О. Стратегії розвитку міжнародних готельних мереж: теоретичні засади та механізм реалізації / Г.О. Горіна // Торгівля і ринок України : темат. зб. наук. пр. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. – Вип. 31. – Т. 1. – С. 162 – 169.

- 23 Горіна Г. О. Сутність мережевої організації бізнесу та класифікація мереж / Г. О. Горіна // Економічний простір : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2010. – № 44/2. – С. 238 – 247.
- 24 Горіна Г. О. Сутність та специфіка мережевої організації міжнародного готельного бізнесу / Г. О. Горіна // Економіка та держава : зб. наук. пр. – К. : КНЕУ, 2011. – № 3. – С. 107 – 109.
- 25 Гусева О. В. Міжнародний досвід створення готельних підприємств малої місткості / О. В. Гусева // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. – Ужгород: УНУ, 2011. – Спецвипуск 33. - Частина 3. – С. 69-74.
- 26 Давиденко І. В. Можливості розвитку хостелів в Україні / І. В. Давиденко, І. М. Єгупова, Л. В. Бортник // Актуальні проблеми розвитку економіки в контексті глобальних викликів: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 45-річчю ФМЕ. – Одеса: Атлант, 2013.
- 27 Давиденко І. В. Питання визначення якості готельних послуг / І. В. Давиденко, А. В. Ушатова // Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпро: НО «Перспектива», 2017. – Ч. 1. – С. 78-81.
- 28 Давиденко І.В. Скрипкару А.А. Апартамент-готелі як інноваційна форма організації готельних підприємств [Електронний ресурс] / І.В. Давиденко, А.А. Скрипкару // Економіка та суспільство. – 2018. - № 18. – Режим доступу до журналу: <http://economyandsociety.in.ua>
- 29 Давиденко І.В. Сучасні напрями стратегічного управління туристичним підприємством // Економічні студії. Науково-практичний журнал. – Львів: Львівська економічна фундація, 2017.- №2 (15) – С. 23-27.
- 30 Державне регулювання сфери туризму України в контексті процесів євроінтеграції: монографія / ред. В. Г. Герасименко, О. Л. Михайлюк. – Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2019. – 332 с.

- 31 Кудлай Т.В. Готельні мережі: еволюція та становлення / Т.В. Кудлай // Науковий журнал «Бізнес Інформ» - Харків. – №8, 2014. – С. 179-183.
- 32 Кудлай Т.В. Контрактне управління готельними мережами / Т.В. Кудлай // Економічний простір : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2015. – №95. - С. 166-169.
- 33 Кудлай Т.В. Контрактне управління готельними мережами: дис. канд. екон. наук : 08.00.04 / Тетяна Вікторівна Кудлай; Київ. нац. торг. економ. унт. - Київ, 2015. – 223 с.
- 34 Литовка А. О. Класифікація інноваційної діяльності туристичного підприємства / А. О. Литовка, О. В. Шикіна // Глобальні та національні проблеми економіки. – Миколаїв, 2016. – Випуск №14. – С. 416-420.
- 35 Лукьяненко Д. Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності. Київ: КНЕУ, 2005. 204 с.
- 36 Мельниченко С. Готельна мережа: вибір форми управління / С. Мельниченко, Т. Кудлай // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2017. – №3. – С. 38-48
- 37 Менькова Е. С., Шевченко Е. И., Михайличенко К. И. Анализ мирового рынка гостиничной отрасли //Современные научные исследования и разработки. – 2019. – №. 1. – С. 689-701.
- 38 Мирова экономика и международные экономические отношения : монография / под ред. Л. С. Шаховской. Москва : КНОРУС, 2013. 256 с.
- 39 Патица Н. І., Мартинюк О. В., Кучеренко Д. Г. Міжнародні економічні відносини. Київ : Центр учбової літ., 2013. 560 с.
- 40 Посхов І. Сучасний стан і структура європейського ринку готельних послуг /І. Посхов // Сучасні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу: міжнародний та національний досвід : колективна монографія / за заг. ред. А. Ю. Парфіненка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 412 с. 77.

- 41 Семенов В.Ф., Бортник Л.В. Модель формирования национальной гостиничной сети. Вестник Волгоградского института бизнеса. Бизнес. Образование. Право. 2014. № 1 (26). С. 97–101.
- 42 Семенов В.Ф., Бортник Л.В. Франчайзинг як метод організації і розвитку готельного бізнесу. Вісник соціально-економічних досліджень. 2013. Вип. 2(49). Ч. 1. С. 68–75.
- 43 Смагулов, Б.К. История гостиничного сервиса. Учебное пособие / Б.К. Смагулов. Омский государственный Институт сервиса. - 2003
- 44 Смирнова М. Формирование гостиничной сети: концепция, методы, практика / М. Смирнова // Гостиничное дело (ноябрь), 2005. - С. 25-30.
- 45 Суэтин А. А. Мировая экономика. Международные экономические отношения. Глобалистика. Москва : КНОРУС, 2013. 316 с.
- 46 Туризм у Європі. Європейська комісія: Eurostat – L 6. – XXIV, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.
- 47 Франчайзинг у готельно-ресторанному бізнесі : [навч. посібник] / Г. Б. Мунін, Ю.О. Карягін, А.С. Артеменко, Ю.В. Кошиль. – К.: Кондор, 2008. – 370 с.
- 48 Цацулина И. А. Опыт экономической политики по отношению к туристским регионам в зарубежных странах. *Общество: политика, экономика, право*. 2011. № 4. С. 273–277.
- 49 Шевчик Б. М. Сучасні економічні теорії глобальних систем / за наук. ред. Г. І. Башняніна. Львів : Новий Світ-2000, 2011. 352 с.
- 50 Шикина О. В. Международный опыт функционирования малых гостиниц / О. В. Шикина, М. В. Юсупова // Глобальні та національні проблеми економіки. – Миколаїв, 2016. – Випуск №14. – С. 578-581.
- 51 Шикіна О. В. Динаміка розвитку міжнародної готельної індустрії на прикладі готельних мереж / О.В. Шикіна // Актуальні проблеми економіки. – 2018. – №12 (210). – С. 82-91.

- 52 Шикіна О. В. Дослідження функціонування міжнародної готельної мережі «Hilton» / О. В. Шикіна, Я. Є. Гончаренко, Р. С. Козловський // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2019. – №5 (22). – С. 175-181
- 53 Шикіна О. В. Моніторинг структури готельних брендів Європи / О. В. Шикіна // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2019. – № 3 (266). – С. 178-201.
- 54 Шикіна О. В. Світовий досвід створення готельних мереж / О.В. Шикіна // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та вчених; Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019. – 881 с. – С. 144-149.
- 55 Шикіна О. В. Тенденції розвитку готельної індустрії Німеччини / О. В. Шикіна // Сучасний стан та перспективи розвитку туризму : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (2-4 травня 2018р.). – Чернівці: ПВКФ «Технодрук», 2018. – С. 87-89.
- 56 Шикіна О. В. Тенденції розвитку готельної індустрії Франції / О. В. Шикіна // Глобальні та регіональні аспекти інноваційного розвитку економіки: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (Одеса, 23 березня 2018 р.). – Одеса: ОНЕУ, 2018. – С. 203-207.
- 57 Шикіна О. В. Тенденції розвитку європейського ринку готельних послуг / О. В. Шикіна, Я. Є. Гончаренко, Р. С. Козловський // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2019. – № 5 (268). – С. 216-233.
- 58 Шикіна О. В. Теоретичні основи діяльності концептуальних готелів та їх класифікація / О. В. Шикіна, Г. І. Фадєєва // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2017. – №6 (11). – С. 207-214.

- 59 Шикіна О. В. Динаміка показників міжнародного туризму / О. В. Шикіна, Я. Є. Гончаренко, Р. С. Козловський // Інфраструктура ринку. – Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. – 2019. – Вип. 27. – С. 24-28.
- 60 Шикіна О. В. Міжнародна готельна індустрія макрорегіону Європа / О. В. Шикіна // Інфраструктура ринку. – Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. – 2019. – Вип. 34. – С.
- 61 Шикіна О. В. Моніторинг структури готельних брендів Європи / О. В. Шикіна // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2019. – № 3 (266). – С. 178-201.
- 62 Щетинина К. И. Тенденции развития европейского рынка гостиничных услуг : дис. ... канд. экон. наук / К. И. Щетинина. – М., 2016. – 192 с.
- 63 Davydenko I., Shykina O., Gudz P., Tovkan O., Yakymyshyn L., Golovchenko O. (2019). Support system of solutions for planning sales activities in the tourism industry. International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT) ISSN: 2249 – 8958, Volume-8 Issue-6, August, 2019 P. 3979–3983.
- 64 Melnychenko S. International hotel chains in Ukraine / S. Melnychenko, T. Burak // Science engineering and economic paradigm of modern society. Basel (Switzerland), 2014.
- 65 325 hotels [Ел. р.]. //www.marketingandtechnology.com/repository/webFeatures/HOTELS/H1807_SpecialReport_Intro.pdf
- 66 AccorHotels [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.accorhotels.com>
- 67 Best Western Hotels & Resorts [Електронний ресурс] / Режим доступу: www.bestwestern.com
- Choice Hotels International [Електронний ресурс] / Режим доступу:

- www.choicehotels.com
- 68 Hilton [Электронный ресурс] / Режим доступа: www.hiltonworldwide.com
- 69 HOTELIER. PRO ТОП гостиничных компаний мира. Рейтинг Hotels'325.
URL: hotelier.pro/management/item/2974hotels325.
- 70 Hyatt Hotels Corporation [Электронный ресурс] / Режим доступа:
www.hyatt.com
- 71 Ingram P. L. The Rise of Hotel Chains in the United States, 1980 / P. L. Ingram
// New York and London : Garland Publishing, Inc., 1996. —159 p.
- 72 InterContinental Hotels Group (IHG) [Электронный ресурс] / Режим доступа:
www.ihgplc.com
- 73 Interstate Hotels & Resorts [Электронный ресурс] / Режим доступа:
www.interstatehotels.com
- 74 Marriott International [Электронный ресурс] / Режим доступа:
www.Marriottdevelopment.com
- 75 Premier Hotels and Resorts [Электронный ресурс] / Режим доступа:
<https://www.phnr.com/>
- 76 Radisson Hotel Group [Электронный ресурс] / Режим доступа:
www.radissonhotelgroup.com
- 77 Reikartz Hotel Group [Электронный ресурс] / Режим доступа:
<https://reikartz.com/>
- 78 Statista. Статистичний портал [Электронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://www.statista.com/>
- 79 Wyndham Hotels & Resorts [Электронный ресурс] / Режим доступа:
www.wyndhamhotels.com